

## **EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/2008 rd**

### **Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utjämning av räntan för offentligt understödda export- och fartygskrediter**

#### **INLEDNING**

##### ***Remiss***

Riksdagen remitterade den 28 november 2008 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utjämning av räntan för offentligt understödda export- och fartygskrediter (RP 208/2008 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

##### ***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- näringsminister Mauri Pekkarinen
- direktör Risto Paaermaa, lagstiftningsråd Kari Parkkonen och industriråd Eeva-Liisa Virkkunen, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Juha Majanen, finansministeriet
- ekonomisk expert Heli Simola, Finlands Banks forskningsinstitut för transitionsekonomier BOFIT
- biträdande direktör Ari-Pekka Latti, Statskontoret

- avdelningschef Kari Sartamo, Tavastlands TE-central
- avdelningschef Raimo Mäntyniemi, Norra Österbottens arbetskrafts- och näringscentral
- direktör Timo Kekkonen, Finlands Näringsliv
- direktör Kaija Erjanti, Finansbranschens Centralförbund
- chef för export- och projektfinansieringen Aila Aho, Nordea Bank Finland Abp (som representant för Finansbranschens Centralförbund rf)
- ekonomisk expert Harri Hietala, Företagarna i Finland
- prognoschef Pasi Sorjonen, Näringslivets Forskningsinstitut ETLA
- verkställande direktör Pauli Heikkilä, Finnvera Abp.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av  
— Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf  
— Löntagarnas forskningsinstitut.

#### **PROPOSITIONEN**

Regeringen föreslår det att lagen om utjämning av räntan för offentligt understödda export- och fartygskrediter ändras så att bevillningsfullmakten för 1997—2010 för ränteutjämningsavtal och ränteutjämningsanbud som gäller export-

och fartygskrediter höjs från 5 000 miljoner euro till 6 000 miljoner euro.

Dessutom föreslår regeringen att det för att säkerställa likviditeten inom exportfinansiering införs en tidsbegränsad åtgärdsmodell för refi-

nansiering av exportkrediter på OECD-villkor fram till utgången av 2010. I syfte att genomföra modellen föreslås det att en ny paragraf fogas till lagen. Inom ramen för refinansieringsmodellen ingås ränteutjämningsavtal genom beslut av Finlands Exportkredit Ab. Avsikten är att kredit-

och finansinstitut som ingått samarbetsavtal med Finlands Exportkredit Ab arrangerar export- och fartygskrediten och administrerar krediten.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 2009.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

### ***Motivering***

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget.

Propositionen är kopplad till ett större stödpaket som också innefattar propositionerna med förslag till ändring av lagen om statliga exportgarantier (RP 209/2008 rd) och av lagen om statens specialfinansieringsbolag (RP 210/2008 rd). Samtidigt behandlas också en proposition som gäller finansiering av företagets inhemska verksamhet (RP 211/2008 rd). Syftet med samtliga fyra propositioner är att genom olika statliga åtgärder underlätta den förvärrade finansieringssituation som den internationella finanskrisen inneburit för företagen.

Genom den internationella finanskrisen kostar det märkbart mer att skaffa finansiering på marknaden, och det är i synnerhet svårt att få långfristig finansiering. De stora internationella finansörerna har dragit sig bort från den finländska marknaden, och obligationslånemarknaden, som tidigare utgjorde en finansieringskälla för storföretagen, har stannat upp. Således måste även de större företagen skaffa finansiering av kreditinstitut. Detta gör det ännu svårare för de små och medelstora företagen att få finansiering. År 2007 utgjorde finansieringen från bankerna ca 27 % av företagets totala finansiering, medan den för närvarande ligger på ca 70 %. Eftersom interbankmarknaden nästan helt har stannat upp är det just nu ytterst svårt att få konkurrenskraftig långfristig finansiering på marknads-villkor.

Problemen på finansmarknaden har ökat efterfrågan på andra finansieringsinstrument, till exempel på dem som Finnvera Abp förvaltar. Syftet med de fyra aktuella propositionerna är att bidra till att garantera de finländska företagen

konkurrenskraftiga villkor under den rådande exceptionella situationen på finansmarknaden. Genom propositionerna lindras företagets likviditetsproblem i och med att direktfinansieringen ökas och ränteutjämnings- och exportgaranti-fullmakterna höjs.

Det aktuella förslaget tillåter en höjning av bevillningsfullmakten för ränteutjämningsavtal och ränteutjämningsanbud från fem till sex miljarder euro. Av fullmakten har redan 4,5 miljarder euro bundits upp. Dessutom föreslår regeringen en ny modell för refinansiering inom exporten. Den går ut på att Finlands Exportkredit Ab, som är ett dotterbolag till Finnvera Abp, kan refinansiera långfristig kreditgivning för exporthandel från Finland genom kredit som beviljas ur statsbudgeten eller med marknadsmedel som anskaffats för Finnvera Abp:s räkning. Ett villkor för refinansiering är att det berörda projektet beviljats exportgaranti. På detta sätt kan man garantera att de möjliga riskerna med ett projekt beaktas på behörigt sätt. Det är meningen att endast sådana projekt kan få refinansiering där köparföretaget har god lönsamhet och är solitt, men där exporten hotar att förhindras på grund av att det inte finns någon annan finansiering att tillgå på marknaden till konkurrenskraftiga villkor. Propositionen innebär beredskap att starta verksamhet som möjliggör refinansiering på ca 1,2 miljarder euro. Det är meningen att i budgeten reservera 500 miljoner euro för Finlands Exportkredits långgivning, och genom Finnvera kan man skaffa medel från finansmarknaden för refinansiering på sammanlagt 700 miljoner euro.

Ekonomiutskottet anser att propositionen är motiverad med hänsyn till det rådande exceptionella läget på finansmarknaden. Tillräckliga re-

sultat har inte uppnåtts genom de statliga åtgärderna och centralbanksåtgärderna i syfte att stabilisera finansmarknaden. Marknadsstörningarna kräver tilläggsåtgärder från statens sida, så att i övrigt konkurrenskraftiga företags verksamhet och därmed sysselsättningen kan tryggas. Ekonomiutskottet påpekar att även om exportfinansieringen i synnerhet gäller större företag går det att indirekt med hjälp av den statliga exportfinansieringen påverka också det nätverk av underleverantörer som stöder exportföretagen. Effekterna på de finländska företagens villkor och därmed på upprätthållandet av sysselsättningen sträcker sig således till ett större företagsfält än de som får direkt stöd. Liknande refinansieringsystem finns redan i flera EU-länder, och utskottet anser det vara viktigt att man bevakar hurdana villkor som är knutna till de viktigaste konkurrentländernas motsvarande instrument när man ser över villkoren för finansiering enligt refinansieringsmodellen.

De senaste månaderna har visat att situationen på finansmarknaden förändras mycket snabbt. Och mycket riktigt har det under sakkun-  
nigutfrågningen framförts farhågor om åtgärderna enligt de fyra aktuella propositionerna (RP 208—211/2008 rd) är tillräckliga. Dessa ställningstaganden är motiverade, och utskottet anser att det exceptionella marknadsläget kan kom-

ma att kräva till och med snabba tilläggsåtgärder från statens sida för att trygga de konkurrenskraftiga företagens verksamhetsförutsättningar. Utskottet föreslår därför ett uttalande för riksdagen enligt vilket regeringen noga ska följa hur företagens finansieringssituation utvecklas och i februari 2009 lämna ekonomiutskottet en utredning om läget och ta fram behövliga propositioner för att rätta till de marknadsbrister som eventuellt uppdragats. (*Utskottet förslag till uttalande*).

#### **Förslag till beslut**

Ekonomiutskottet föreslår således

*att lagförslaget godkänns utan ändringar och*

*att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande).*

#### **Utskottets förslag till uttalande**

*Riksdagen förutsätter att regeringen noga följer hur företagens finansieringsläge utvecklas och att den i februari 2009 till ekonomiutskottet lämnar en utredning om läget och föreslår de tilläggsåtgärder som eventuellt behövs.*

Helsingfors den 9 december 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd  
vordf. Antti Rantakangas /cent  
medl. Janina Andersson /gröna  
Hannu Hoskonen /cent  
Anne Kalmari /cent  
Matti Kangas /vänst  
Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml  
Päivi Lipponen /sd  
Marjo Matikainen-Kallström /saml  
Petteri Orpo /saml  
Sirpa Paatero /sd  
Antti Vuolanne /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.